

ГЛОБАЛЕН ЕКОЛОШКИ ФОНД ПРОГРАМА ЗА МАЛИ ГРАНТОВИ – ГЕФ ПМГ

Мисијата на Глобалниот Еколошки Фонд ГЕФ е заштита на глобалната животна средина. Во 1992 година, за време на Самитот за Планетата Земја во Рио, беше основана Програмата за мали грантови на ГЕФ - ГЕФ ПМГ која е отелотворување на суштина на одржливиот развој со тоа што "размислува глобално делува локално". Преку обезбедување на финансиска и техничка поддршка на проекти со кои се заштитува животната средина истовремено и ја подобрува благосостојбата на луѓето, ПМГ покажува дека со активности на Заедницата може да се добар баланс меѓу потребите на човекот и на животната средина. ГЕФ гради мост на меѓународна соработка и финансии акции за решавање на шест критични закани за глобалната животна средина: загубата на биодиверзитетот, климатските промени, деградацијата на меѓународните води, осиромашување на озонот, деградацијата на земјиштето и хемикалии.

Финансирана од ГЕФ како кооперативна програма, Програмата за Мали Грантови – ПМГ (Small Grants Programme – SGP) е спроведувана од УНДП и е извршувана од Канцеларијата за Проектни Услуги на Обединетите Нации – УНОПС. Уште од самиот почеток во 1992, ГЕФ ПМГ преку поддршката на здруженија на граѓани – ЗГ (невладини организации) и организации од Заедниците во земјите во развој и транзиција во следниве шест централни области на ГЕФ:

1. Биодиверзитет

2. Климатските промени

3. Деградација на земјиштето

истовремено генерирање одржлив развој. ПМГ работи на децентрализиран, демократски, транспарентен начин, преку Националниот координатор и Асистент на Програмата со волонтерски Национален Управувачки Комитет (НУК) на национално ниво и Централен тим за менаџмент на програмата (ЦТМП) во Њујорк.

Од своето основање, ПМГ се соочи со многу реални предизвици при работата на заедниците да се справат со глобални еколошки приоритети наспрема потребите на локалната заедница - предизвици со кои се сретнаа на различни начини низ целиот свет во зависност од специфичните економски, културни, политички и еколошки услови. И при тој процес, ПМГ стана "народен ГЕФ".

Факти и бројки за ГЕФ ПМГ: (повеќе на <http://sgp.undp.org>)

- во ГЕФ ПМГ досега учествуваат околу 126 земји,
- финансии: 450 милиони САД\$ дадени од ГЕФ и преку 407 милиони САД\$ од други партнери во готовина и во материјал,
- максимален износ на грант за проект е 50.000 САД\$, со просечен износ на грант од 20.000 САД\$.
- досега, на глобално ниво, финансирани се преку 14.500 проекти.

Како функционира ПМГ?

ПМГ поаѓа од ставот дека глобалните еколошки проблеми најдобро можат да бидат адресирани доколку во нивното решавање се вклучени луѓето од локалните заедници и доколку истите имаат директна корист од тоа. ПМГ е убеден дека со мали суми на средства, членовите на локалните заедници можат да преземат активности кои ќе направат значаен напредок во нивните животи и заедници, а кои ќе бидат со глобални придобивки.

Кој може да аплицира за грант?

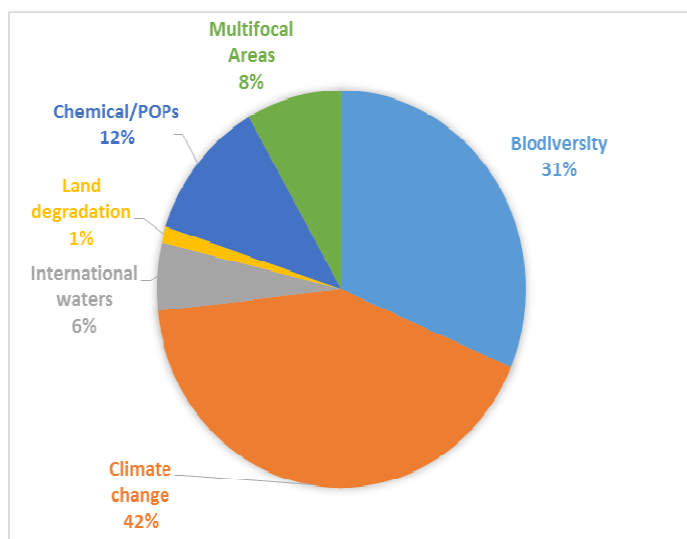
Грантовите на ПМГ се достапни на Здруженија признавајќи ја нивната клучна улога како извор и катализатор за животна средина и развој на заедницата. ПМГ ги поддржува и искусни, технички и финансиски силни Здруженија, како и поновите Здруженија кои се обидуваат да ги координираат придобивки за животната средина со бенефиции заедница. Апликации за финансирање може да се поднесе од Здруженија кои работат во области на животната средина, вклучувајќи и други области: родови односи, млади, социјална, култура, итн. Грантовите се доделуваат директно до Здруженија. Дополнително ПМГ ги надополнува големи и средни ГЕФ проектот со обезбедување можност за учество на ЗГ, локални заедници, како и други локални организации во проектните активности.

Факти и бројки за ГЕФ ПМГ Македонија:

Во Македонија ГЕФ ПМГ официјално започна во мај 2005. Во периодот мај 2005- декември 2016 финансирани се 112 проекти (96 предлог проекти и 16 планирачки грантови) со вкупно доделена сума **2.184.522 САД\$** и генерирајќи кофинансирање во износ од 2.524.038 САД\$ (инфо www.gefsqpmacedonia.org.mk). Проектите ги адресираат локалните потреби и при тоа е остварено:

- In-situ заштитени 13 автохтони и глобално значајни видови (1. Лилјаци 2. папрат *Osmunda Regalis* 3. Овца Праменка, 4. Крава Буша, 5/6. Локален вид на јаболка (циганка) и круша (сулија), 7/8. македонска речна пастрмка и речен Вретенар (*Zingel Balcanicus*), 9. Македонска пчела (*Apis mellifera macedonica*), 10. Жолт локвањ (*Nuphar luteum*), 11. Воден Бивол 12. Шарпланинец и 13. Домашна кокошка сребра.
- Заштита и управување со глобално значајни области (кањонот Матка, Вевчански извори, Смоларски водопади; делегирање на надлежности преку одржлив туризам и управување со заштитените подрачја (кањонот Матка, Вевчански извори),
- Промовирање на велосипедот како средство за јавен транспорт и формирање на систем за изнајмување на велосипеди во главниот град Скопје,
- Промовирање на енергетската ефикасност (осветлување во 8 градови со поставување енергетско ефикасни светилки за улично осветлување) и обновливи извори на енергија (прво производство на биодизел од растително масло во Македонска Каменица), 40 Енергетски ефикасни едукативни објекти (училишта, градинки, спортска сала, интернат за деца со посебни потреби), намалување на 1000 Тони CO₂/год.
- Околу 30% од пластичен отпад во Југоисточна Македонија е попречено од горење и така е спречено испуштање на емисиите на диоксини/фурани во воздухот, селектирани и рециклирани 23.000 кг пластичен отпад.

ГЕФ ПМГ Македонија ВКУПНО 2005-2016 (САД\$)			
ГЕФ Централна област	ВКУПНО	ГЕФ ПМГ МК	Кофинансирање
Биолошка разновидност (БР)	1.548.547	686.552	861.995
Климатски промени (КП)	1.977.966	913.383	1.064.583
Меѓународни води (МВ)	276.911	121.180	155.731
Деградиција на земјиште (ДЗ)	59.518	29.159	30.359
Хемикалии/POPs	501.740	252.857	248.883
Повеќе централни области (ПЦО)	343.372	181.391	162.467
ВКУПНО САД\$:	4.683.214	2.184.522	2.524.038

Кофинансирање

Проектите финансирани од ГЕФ ПМГ Македонија се со видливи активности, мерливи резултати и со можности за самоодржливост по нивното затворање. Овие проекти беа резултатите од постојана и успешна соработка со други меѓународни и национални донатори:

- **Британската амбасада во Скопје**, со два проекти од Климатските промени.
- **Milieukontakt International (MKI)**, со три проекти: еден во Климатски промени и два во Биолошката разновидност,
- **Единици на Локална самоуправа- ЕЛС**- успешните приказни на ПМГ ја зголемија довербата кон невладините организации од страна на ЕЛС и истите го зголемија своето учество со кофинансирање во готовина во ПМГ проектите.